

Protokoll Landsbyggsnätverkets styrgrupp 2022-02-22

Tid: 13.00-17.00

Plats: Zoom-möte

Närvarande: Jan Cedervärn, Jordbruksverket
Klas Fritzon, Tillväxtverket
Eva Engström, Länsstyrelserna
Sofia Björnsson, LRF
Thomas Norrby, SLU
Lovisa Westling, LUS
Tore Johansson, SFPO
Anders Johansson, Coompanion
John Gambe, Lokalt ledd utveckling FOG
Marianne Wetterin, Naturvårdsverket
Christina Milén Jacobsson, Hushållningssällskapets Förbund
Caroline Waldheim, Svenska fotbollsförbundet
Annelie Gunnars, Naturbruksskolornas förening

Adjungerade: Åsa Wolgast Broberg, Näringsdepartementet
Willhelm Wojasik, Näringsdepartementet
Lena Callisen, Förvaltningsmyndigheten Jordbruksverket

Från kansliet: Maria Gustafsson
Nils Lagerroth
Veronica Andrén
Ulrika Holmgren

Ej närvarande: Mathias Mellgren, Företagarna
Åse Classon, Hela Sverige ska leva
Bianca Burkardt Salazar, Näringsdepartementet (adjungerad)
Maria Ahlsved, Näringsdepartementet (adjungerad)
Åza Rydén, ESF-rådet (adjungerad)

1. Mötets öppnande

Jan Cedervärn öppnade mötet och hälsade deltagarna välkomna. Han presenterade Wilhelm Wojtasik som kommer att ersätta Åsa Wolgast Broberg som näringsdepartementets kontaktperson för Landsbygdsnätverket. Jan berättade att Nils Lagerroth kommer gå i pension den 1 mars och tackade honom för allt arbete.

2. Sekreterare

Ulrika Holmgren utsågs till sekreterare för möte.

3. Justerare

Klas Fritzon utsågs till att justera dagens protokoll.

4. Föregående protokoll

Sofia Björnsson frågade hur styrgruppen ska gå vidare med halvtidsutvärderingen. Maria Gustafsson svarade att det under punkt 7 redovisas förslag att några i styrgruppen bildar en arbetsgrupp som ansvarar för utvärdering i anslutning till behovsinventeringen. Det innebär att styrgruppen får återkomma med frågan utvärdering vid mötet i april.

Styrgruppen beslutade

att godkänna föregående protokoll och lägga det till handlingarna.

5. Information från Näringsdepartementet och förvaltningsmyndigheten

Åsa Wolgast Broberg, Näringsdepartementet, inledde med att rikta ett stort tack till Nils Lagerroth för allt arbete han gjort för Landsbygdsnätverket genom åren. Därefter rapporterade Åsa följande:

Havs- fiskeri- och vattenbrukspolitiken

Regeringen beslutade om havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet den 14 februari. Programmet är på 2 miljarder kronor. BAR (BrexitAdjustmentReserve) är ett extra stödpaket. Allt är inte klart hur pengarna ska användas men här finns bland annat stillaliggandestöd till fartygsägare samt kompensationsstöd för kvotförlust och administrativa kostnader. I nuvarande program EHFF har skrotningstödet öppnats igen. Sista ansökningsdag sista april 2022.

Regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken

Regeringen har beslutat om en elektrifieringsstrategi som innehåller hur vi ökar kapaciteten på en mängd olika områden. De har tagit emot utredning om gårdsförsäljning som bereds i regeringskansliet. Utredningen visar bland annat att gårdsförsäljning av alkohol kan bli ett lyft för besöksnäring. 75 miljoner som stöd till investeringar i drivmedelsstationer för att möta nya krav den 1 juni. Hela Sverige ska leva och Skärgårdarnas Riksförbund har fått

beslut om verksamhetsbidrag 2022-2024 om 46,5 respektive 5,5 miljoner för perioden.

Sammanhållningspolitiken (socialfond, regionalfond med mera)

I november fattade regeringen beslut om partnerskapöverenskommelse som nu är inlämnad till EU-kommissionen. Även klart att Sverige ska delta i 13 Interreg-program, varav 12 är beslutade. Alla program för regionalfonden är beslutade, det vill säga åtta regionala program och ett nationellt program. 30% av medlen ska gå till insatser inom miljö och klimat. I norra Sverige tillkommer insatser för bredband/infrastruktur. En stor del handlar om tillväxt i små och medelstora företag, forskning, innovation och digitalisering.

Fond för rättvis omställning

Programmet är beslutat och skickat till kommissionen. Inriktning är stålindustrin i Norrbotten, metallindustrin i Västerbotten, mineralindustrin på Gotland och raffinaderi- och kemiindustri i Västra Götaland.

Socialfondsprogram

Inlämnat och väntar besked från kommissionen

Strukturfondspartnerskapet

Inletts inrättande av strukturfondspartnerskapet. Regeringen väntar på ordförandenamn. Därefter process att utse övriga ledamöter.

Areella näringar

Regeringen har lämnat förslag på strategisk plan för den gemensamma jordbrukspolitiken. Planen har presenterats på bland annat sakråd samt för Hela Sverige ska leva och Hushållningssällskapen. Förhoppningsvis blir planen beslutad i september. Den strategiska planen har större fokus på miljö, klimat, unga företagare, aktiva företagare, sänkt gårdsstöd. Vissa insatser upphör men uppstår i nationella program. Andra insatser upphör helt som exempelvis stöd till samiska kulturmiljöer. Regeringen använder en del pengarna som är avsatta till CAP till att förstärka nationella stöd, exempelvis bredbandsstödet. I planen finns text om kommande CAP-nätverket. Här står vilka uppgifter nätverket ska ha och om drift och styrning. Jordbruksverket kommer att få ett uppdrag att inrätta ett nytt nätverk. Nya nätverket omfattar även verksamhet i pelare 1 (bl a inkomststöd, stöd till unga, nötkreatursstöd). Jordbruksverket har gjort en analys av vad ett nätverk kan göra för att fånga upp stödmottagare berörda av pelare 1. Bland annat innebär det mer fokus på jordbrukets kunskapssystem (AKIS) men det kan också vara att stödja förvaltande myndighet i genomförande, analys och uppföljning. Viktigt att styrgruppen har med fokusflyttning inför verksamhetsplanering från 2023. Nätverkets huvudsakliga fokus ska vara på sådana målområden som stöds av den strategiska planen. Åsa förtydligade också att det i strategiska planen står:

Det nationella nätverket ska samla och skapa ett nätverkssamarbete mellan civilsambällesorganisationer, näringslivsorganisationer, rådgivare, forskare och myndigheter. Nätverkets huvudsakliga fokus ska vara på sådana målområden som i hög utsträckning genomförs eller stöds via den strategiska planen, men även aktiviteter som bidrar till att uppnå andra mål för den gemensamma jordbrukspolitiken angivna i art 6 i förordningen om strategiska planer kan komma i fråga för nätverkets arbete. Nätverkets uppgifter att bidra i arbetet med insamling, analys och spridning av information och resultat samt övervakning och utvärdering ska ske i nära samarbete med den förvaltande myndigheten, så att uppgiften kan lösas på ett kostnadseffektivt sätt och inte innebär dubbelarbete eller otydlighet.

Åsa kommenterade också att CAP har nio mål och att vi möter dessa mer eller mindre i den strategiska planen. Samtliga mål är dock viktiga för nätverksinsatser.

Lena Callisen, Jordbruksverket, berättade att de arbetar med bägge reformerna. De avvaktar kommissionens kommentarer på strategisk plan. Havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet beslutades förra veckan och kommer skickas iväg till kommissionen inom kort. De arbetar vidare med implementering i tvärfunktionella grupper för att få allt på plats. Exempelvis tar IT -utvecklingen tid, bland annat ny process om arealövervakning. Vill hålla system uppdaterade. Införandet av Leader rullar på. Utbildning av urvalskommittén 2-3/2. Ledamöter ska nu läsa och bedöma de 40 inkomna strategierna. Definitiva beslutsmöten i maj och förhoppningsvis ska de vara i mål till årsskiftet. Innevarande program löper på för att få ett högt målnyttjande. Nu för de en dialog med stödmyndigheter om budgetutnyttjande. De vill undvika parallella stödsystem. Lena gav även en lägesbeskrivning:

- Landsbygdsprogrammet beviljandegrad 86% - utbetalningsgrad 79%.
  - Havs- och fiskeriprogrammet beviljandegrad 90% - utbetalningsgrad 69%.
- Kommer inte komma upp i 100 % på grund av avvikande programkurs och att man inte kan överteckna.
- Regional- och socialfondsprogrammet för lokalt ledd utveckling beviljandegrad 102 % - utbetalningsgrad 73%.

Styrgruppen ställde frågor om remiss av gårdsförsäljningsutredningen, utvecklingen av stödsystemet, nya landsbygdsministerns prioriteringar, hur partnerskapsöverenskommelsen och jordbrukspolitiken ska länkas samman, om Landsbygdsnätverket ska vara kontaktpunkt för AKIS, vilka mål som inte stöds av strategiska planen, vad kommissionen kan tänkas ha synpunkter på i strategiska planen, om inkomna leaderstrategier omfattar hela Sverige samt process för svensk Rural Pact.

6. Lägesrapport

Maria Gustafsson föredrog den utskickade lägesrapporten. De vakanser som uppstår kommer att fyllas till viss del. Anna Hedberg, med bakgrund från både Länsstyrelsen Stockholm och Näringsdepartementet, kommer ta över mycket av det som Nils arbetat med. Emma Svensson som höll i utredningen för Jordbruksverket om Landsbyggsnätverket, kommer arbeta 30% med ansökan för vårt kommande nätverk för fiske och vattenbruk, samt med miljö- och klimatgruppen. Johanna Larsson, tidigare Jordbruksverket och Jönköpings kommun, är anställd som projektledare på halvtid för Gröna klustren. Kansliet anställer även en ny kommunikatör på grund av föräldradighet.

Styrgruppen diskuterade miljö- och klimatgruppens workshop, utmaningsdrivna processer och Smart Village Task Force.

Styrgruppen beslutade

att godkänna lägesrapporten.

7. Ekonomisk lägesrapport

Maria informerade att projektet Gröna klustren är beviljat med en budget på 5 miljoner kronor för 2022- april 2024. Det kommer att spela en viktig roll i nätverkets kommande arbete exempelvis i miljö och klimat samt AKIS.

Landsbyggsnätverkets totala budget kommer från TA-medel

Landsbyggsprogrammet (merparten) samt TA-medel Havs-och fiskeriprogrammet plus från projektfinansiering från de båda programmen.

Till skillnad från Landsbyggsprogrammet så kan vi inte flytta pengar från Havs- och fiskeriprogrammets TA-medel mellan åren. Därför är budget minskad med 278 000 kr i posten för personal, vilket motsvarar de medel vi inte förbrukade under 2021. Vi har även fått extra TA från

Landsbyggsprogrammet på 600 000/år för att arbeta med innovationssupport. Inte heller dessa går att rulla över till nytt år. De 122 000 som inte förbrukades förra året har minskat posten för Underlätta för kompetensutveckling och Ökad innovationsförmåga och fler innovationer.

Vid ett linjärt utfall skulle utbetalade medel vara 54 % men i verkligheten ligger det på 37%. Detta beror på att vissa verksamheter är i en uppbyggnadsfas och kommer behöva fortsätta nästa år. Maria lyfte också att AKIS-grupp och innovationscoach kommer samverka med Horizon-projektet. I den strategiska planen för 2023-2027 står det att

Landsbyggsnätverkets grundfinansiering är 4,35% av TA-medlen i pelare 2.

Det är en liten minskning jämför med vad vi har idag.

Styrgruppen diskuterade varför vissa pengar går att rulla över och andra inte.

Styrgruppen beslutade att

godkänna den ekonomiska lägesrapporten.

8. Beslut process för behovsinventeringen

Maria Gustafsson beskrev att styrgruppen ska bestämma hur inventeringen ska genomföras, vilka ledamöter som ska ingå i en arbetsgrupp och vilka aktörer vi aktivt ska söka upp. Nuvarande och kommande styrgrupp behöver hjälpas åt med att ta fram aktivitetsplan för 2023-2024. Viktigt är att utgå från mål, uppgifter och finansiering i den strategiska planen samt havs- och fiskeri- och vattenbruksprogrammet men även relevanta aktörers intresse och behov samt förväntningar i europeiska nätverket. Dessutom gjordes behovsinventeringen 2020 med sikte på 2027 och det är därför viktigt att ta med sig erfarenheter från det vi hittills har gjort.

Veronica Andrén beskrev de metoder kansliet föreslår enligt bifogat underlag - enkät, workshop och djupintervjuer. Kansliet föreslår att basen är en enkät men att den kan kombineras med workshop och/eller intervjuer.

Styrgruppen diskuterade Landsbyggsnätverkets framtida uppdrag, alternativa metoder och budget för behovsinventeringen samt hur intressentdialogen från 2020 ska tas tillvara.

Styrgruppen diskuterade därefter metodval i grupper och återkopplade följande:

Grupp 1

Gruppen föreslår Fokusgrupper

De allra flesta medlemmar vet inte att de är medlemmar så därför är inte en enkät så meningsfull. Viktigt att bygga vidare på det vi redan vet.

Fokusgrupper bidrar till att man utvecklar tanken. Bättre än att göra djupintervjuer.

Grupp 2

Gruppen föreslår Enkät+ klusterintervjuer (mix djupintervjuer och workshops).

Enkät bör bygga på det vi redan vet och utgå från förändringar i ramverket.

Djupintervjuer är för resurskrävande. Tydlighet i nätverkets uppdrag behövs.

Grupp 3

Gruppen föreslår Enkät + Djupintervjuer. Utgå från det som redan är gjort och bygga på med frågor. Enkät och djupintervjuer ska ha frågor som ringar in bakgrundsaspekter. Vad vill aktören ha ut av nätverket när det gäller exempelvis pelare 1 eller Leader?

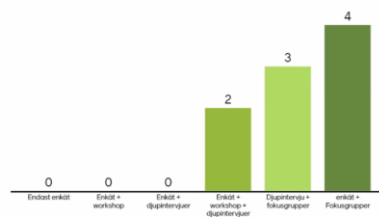
Grupp 4

Gruppen föreslår Fokusgrupper.

Svar i en enkät blir inte alltid så genomtänkta medan fokusgrupper är bra för att få in uppgifter. Även låta arbetsgrupper reflektera utifrån idag och framöver samt intervjua i Tillväxtverkets myndighetsnätverk.

Därefter röstade styrgruppen om förslagen:

Vilken metodkombination väljer du?

Styrgruppen beslutade

att metoden för behovsinventeringen ska vara en kombination av enkät och fokusgrupp.

Deltagarna i styrgruppen föreslog därefter vilka organisationer som behöver fångas upp i fokusgrupper. (Se bilaga).

Jan Cedervärn efterlyste frivilliga till en arbetsgrupp som ska arbeta med behovsinventeringen. Sofia Björnsson, Christina Milén, Klas Fritzon och Lovisa Westling anmälde sitt intresse.

Styrgruppen beslutade

att arbetsgruppen ska bestå av Sofia Björnsson, Christina Milén, Klas Fritzon och Lovisa Westling.

Maria informerade att kansliet kommer utgå från den tidsplan som Veronica presenterade. Första steget är att utforma frågeställningar och vad vi ska begränsa enkäten till.

9. Nya medlemmar

Maria Gustafsson informerade att Dalarna Science Park aktör ansöker om medlemskap. Kansliet föreslår bifall eftersom SISP inte vill bli medlem utan hänvisar till sina enskilda medlemmar. Det är även viktigt att få med dem dels utifrån blå näringar, dels utifrån AKIS. De ingår även i en utmaningsdriven utmaning och lyfter frågor som är viktiga på nationell nivå.

Styrgruppen beslutade

att bevilja medlemskap för Dalarna Science Park.

10. Övriga frågor

Styrgruppen frågade om nuvarande medlemmar blir medlemmar i kommande nätverk? Maria svarade att man kommer behöva anmäla sig på nytt med undantag av de som blivit utsedda att ingå i styrgruppen. De frågade även hur det ska gå till rent praktiskt vid övergången till ny styrgrupp vid årsskiftet? Maria svarade att regeringskansliet ger ett uppdrag till Jordbruksverket att upprätta en styrgrupp där Jordbruksverket och Tillväxtverket ska ingå. Jan kompletterade med att uppdraget kommer i sommar och diskussion om övriga organisationer kommer först efter sommaren.

11. Avslutning

Jan Cedervärn tackade de närvarande och avslutade mötet.

Ulrika Holmgren
Sekreterare

Klas Fritzon
Justerare